

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Domitii Plati Societatis Iesv Theologi, De Domini
Nostri Iesv Christi Passione**

Piatti, Domizio

Coloniae Agrippinae, 1610

Dolores corporis Christi fuisse grauißimos propter suppliciorum
qualitatem, Cap.3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49474](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49474)

*DOLORES CHRISTI CORPOR-
reos fuisse grauisimos propter sup-
pliciorum qualitatem.*

CAPVT III.

NON tantum teneræ, nobili, & deli-
catæ corporis Christi naturæ causa
adscribenda est, quod dolores eius fuerint
acerbissimi, verumetiam qualitati & mag-
nitudini suppliciorum: quæ modò singu-
latim expendemus, vt pius Lector eò spe-
cialius & maiori cum sensu, in vniuscuius-
que consideratione mentem defigere, si-
mulque amoroso cum dolore, sponso suo,
summo cum amore tormenta hæc illius
potissimum causa toleranti, compati va-
leat.

Itaque vt ordiamur à doloribus corpo-
reis, quos in horto dum comprehendere-
tur & vinciretur passus est: (nam de illis,
quos sanguinem sudans, maxima cum ani-
mi afflictione sustinuit, iam alio loco tra-
ctauim⁹.) **CONSIDERA**, qualia fuerint tor-
menta, quæ Christus Dominus tolerauit,
quando truculenti & crudeles ministri eum
in horto comprehederunt, &, sicuti erant
omnis humanitatis expertes, vinculis ad-
eò immaniter cõstrinxerunt, cum propter
naturæ suæ nobilissimæ & delicatissimæ,
teneritudinem, non posset funium duritiã
susti-

I.

*Quæ suppli-
cia Christus
in sua com-
prehensio-
ne sustinue-
rit.*

25

Ezech. 3.

sustinere cutem brachiorum abstraxerint, sanguinemque simul expresserint: quin etiam sicuti nonnullis placet contemplatiuis, ponderosissimā catenam collo eius circumiecerint: adeò vt de illo verè dici possint verba illa, quæ ad Prophetam Ezechielem dicta fuere: *Et tu fili hominis; ecce data sunt super te vincula, & ligabunt te in eis.*

Ioan. 18.

Porrò quàm crudelis fuerit hæc Christi captiuatio, quantumque illi tormentū attulerit, significauit S. Ioannes Euangelista his verbis. *Cohors autem & tribunus, & ministri iudeorum comprehenderunt IESUM & ligauerunt eum.* quia dum tantam hominum multitudinem ad illum comprehendendum venisse affirmat, omnes magnocū strepitu, fremitu, & clamore minabundos in illum irruisse, & manus violentas ei iniecisse demōstrat. Quapropter expende tecum, quàm in hoc insultu, innumeras & crudeles percussiones sustinuerit: vide hūc manus, illum brachia tenentem: alium per medium corpus illū fortiter constringentem; alium brachia collo iniicientem; alium verbera ingerentem; alium humi prosternentem & pedibus calcantem; aliū manus quæ tam miranda opera ediderant, post tergum magna cum ferocitate reducens & strictissimè colligantem: atque vt summatim dicam modò hunc, modò alium

aliū huc trudentē, impellentē & raptātem
 aliūq; faciētē quę libido & crudelitas sug-
 gerebāt. O quā immaniter & inhumaniter
 tractatur Agnus māfuetissimus & innocē-
 tissimus, à lupis famelicis, & feris leonibus
 vndique circumfessus.

Iam verò dum Euangelista dicit *Liga-
 nerunt eum*. quid non comprehendit sub
 illa voce *eum*? Considera, obsecro, quis sit
 ille qui captiuatur & vinculis constringi-
 tur: hic est, qui vincula peccatorū nostro-
 rū soluit: & catenas, quibus à Diabolo mi-
 serandum in modū retinemur compediti,
 cōminuit: & alia similia facit, quę faciliē ex
 hac consideratione poteris elicere.

Confer te igitur, anima fidelis, ad hortū
 Gethsemani, è quo collectus fuit æternæ
 vitæ fructus. Propera & contemplare dili-
 genter, quā mansuetē immaculatus hic
 Agnus perferat supplicia & iniurias sibi
 illatas: nemini vel vno verbulo contradi-
 cens, aut linguam ad impium detestandū
 soluens. Erige hinc oculos ad DEVM Pa-
 trem & videbis eū filij sui tormenta aspi-
 cientem quidē, sed tacentem, & dissimu-
 lantem. Conuertē post hæc oculos ad fi-
 lium & cernes quantis cum doloribus
 mundi crimina luat: aspice vt non fu-
 giat, non se defendat, non caput aliorum
 torqueat, non resistat, sed omnibus sere-
 num

num & placidum vultum exhibens, omnia patienter & tacitè sustineat.

Dum verò contemplaris quomodo se **CHRISTVS** Dominus tuus, summo cū dolore ab hostibus suis patitur captiuari & vinciri: considera etiam quomodo se ab amicis suis, vinculis interni amoris cōstringi permittat, nō cum dolore, sed cum maxima vtriusque partis voluptate. Curregitur & tu in confertam sceleratorum hominū, qui sine aliqua cōmiseratione omnium tuum affligunt, multitudinem, & tua quoque vincula expedi & dic cum spōsa: *Inueni quem diligit anima mea, tenui eum, nec dimittam, donec introducam illum in domum matris meae, & in cubiculum genitricis meae.* Si autem tam fortis animo non es, vt audeas immanissimæ huic multitudini te admiscere, & simul cum ipsa Christum ligare, roga illum vt potentissimum brachium suum extendat, teque sibi alliget, & promissis suis, quæ olim per Oseam Prophetam se seruaturum pollicitus est, ne desit. *In funiculis Adam traham eos, in vinculis charitatis.* vt sic vna eademq; catena ei colligatus, possis illum sequi, quocunq; perrexerit.

Cant. 3.

Osea. 11.

II.

Dolores
quos in do-
mo Cayphæ,

SECUNDO, considera tormenta, quæ tota illa nocte tum in domo Cayphæ, tum in plateis, per quas summa cum truculentia

tia

tia raptatus fuit, perpeffus est. Vbi *primò* expende, quamvis Euangeliftæ nullam faciunt mentionem, alicuius pœnæ particularis, quam fuffinuerit in hoc itinere: attamen potest, cum alijs contemplatiuis piè credi quod cum illi, qui eum ducebant, effent inimici eius & fingulari immanitate & crudelitate præditi, multis & maximis eum iniurijs onerauerint: nonnunquam vrgendo, vt celerius quam poterat, ambularet; aliquando ftimulis, pugnis & calcibus eum protrudendo & impellendo; & multis alijs modis illum excarnificando, quæ omnia maximum corpori eius tormentorum adferebant.

Adde his vt multi pij contemplatiui volunt, quod cum torrentem Cedron (qui illo anni tempore, nam hyems erat, aquis redundabat) trãfituri effent, alijs per pontem tranfeuntibus, Chriftum aquis iniecerint, & per torrentem frigidiffimo noctis tempore, ambulare coegerint, quod tormentum vti non vulgare, ita Chrifto fuit doloroffimum.

Secundò considera quid paffus fuerit in domo Cayphæ. Quomodo videlicet non eam duntaxat alapam, quæ in præfentia Pontificis ei inflicta fuit fuffinuerit, fed & alias quamplurimas quibus faciem eius, cum illum derifui haberent, petulantiffimè ce-

& varia fuf
ductione &
reductione
paffus fuit.

1.

2.

Alapa quæ
Chrifto fuis
inflicta.

In vita
Christi.

mè ceciderunt, quæ tam multæ atque atroces fuerunt, vt nonnulli cum Ludolpho Cartusiano velint, ex ijs sanctissimâ Christi faciem totam liuore deformatam fuisse, & multis in locis intumuisse: imò dum inaudita cum crudelitate, non modo facies sanctissima, sed etiam nares ferirètur, sæpè ingentem sanguinis copiam profudisse.

Considera præterea contumelias & indignitates nõ tantum hic, sed omnibus etiam alijs in locis, per quæ transijt cum ad Iudæorum primores atq; Pontifices duceretur, ei irrogatas: aspice faciem & maxillas diuinas atque tenerrimas Domini tui, quæ ex priori angustia pallorem induerant, iam rubore & liuore coloratas, ex colaphorum & pugnorum violentia. Erubescere atque pudore suffundere, quòd videas sceleribus tuis causam tribuendam esse, quod hoc pacto genæ filij DEI roseo liuore depingerentur.

Formen-
tum Christi
figura.
Luc. 30.

In his alijsque Dominicæ Passionis instrumentis aduerte, quomodo in corpore illo sacratissimo verificata fuerit figura illius diuini mandati, quando DEVS Moyli imperauit vt assumeret boni odoris aromata, eaq; in minutissimũ puluerem contusa poneret corã tabernaculo testimonij, super quo illi appariturus erat: quia san-
ctissi-

Etissimum Christi corpus, innumeris tormentis contusum, & quasi in puluerem redactum, atque supra tabernaculum id est supra Crucem collocatum, suauissimum DEO Patri odorem præbuit.

Hinc est, quod Passionis Dominicæ instrumenta, ut sunt, clavi, lancea, spinæ, flagella, & Crux ipsa, appellantur tabernacula, iuxta Damascenum, allegantem ad hoc, locum illum Psalmistæ dicentis. *Introibimus in tabernacula eius*: quasi inuitaret omnes, ad ingredienda per contemplationem hæc tabernacula instrumentorum Passionis Christi: intuendo nõ tantum illorum acerbiteriam, verumetiam amplitudinem & profunditatem mysteriorum in illis contentorum.

Instrumēta
Dominicæ
Passionis
appellantur
tabernacula.
Damasc. li. 4.
de fide or-
thod. c. 12.
Psal. 131.

In his igitur tabernaculis, PRIMVM cōsidera tormentum flagellationis Christi, quod in se crudelissimum, & post mortē, membrorumque mutilationem, inter corporea tormenta maximum est: præsertim cum illud in Christo ex quā plurimis circumstantiis adeo auctum fuerit, ut nemo alius præter DEI filium illud tolerare, atque sub tali cruciatu durare poterit.

I.
Tormentū
flagellatio-
nis Christi
fuit maxi-
mis dolo-
ris.
Circumstā-
tiæ quæ Chri-
sti flagella-
tionis acer-
bissimam
reddiderūt.

Earum circumstantiarum prima fuit, quod in hac flagellatione, neque modus, neque lex aliqua seruata sit: quia leges

I
Quia in ea
modus &
numerus nõ
fuit serua-
tus.

lege Iudaica decretum erat, vt numerus percussionum non excederet, numerum quinquagenarium, ne is qui cædebatur, vel sub flagris expiraret, vel nimium fædè laceratus obiret, sed crudelitas effecit, vt in Christo omnis lex infringeretur: & neque numerus, neque terminus flagellationi ipsius statueretur.

2.

Iudæorum
malignitas
in Christi
flagellatio-
ne.

Luc. 23.

Ioan. 18.

Secunda fuit: quod Pilatus eum idcirco flagris cædi imperauerit, vt hac ratione Iudæorum animos mitigaret, Christumque à morte vindicatum, suis restitueret, vti volunt S. Augustinus, S. Chrysostomus & alij: idemq; patet ex illis Euangelij verbis. *Emendatum eum dimittam.* Et *Exinde querebat Pilatus dimittere eum:* nam secum ita ratiocinabatur, Iudæos eo tam immaniter cæso & flagellato, nihil amplius molituros, neque necem ipsius obstinatis animis flagituros esse. Hinc tecum perpende, quam duram & asperam necesse sit, fuisse hanc Christi flagellationem: quandoquidem homo Ethnicus sibi persuadebat, eam sufficientem esse futuram, non modò ad animos placandos: verum etiam ad flagrantissimam sitim, quam Iudæorum efferatorum pectoribus succensam esse videbat, sanguinis Christi innocentissimi, extinguendam. At non factus est voti sui compos. Quia Iudæi intentionem Pilati præuidentem.

videntes, multò magis crudelissimam ma-
 litiam suam in Christum exercuerunt,
 eumque sub flagellis interimere cogita-
 runt: ac proinde transgressis pietatis termi-
 nis: tanta cum feritate & truculentia in
 corpus eius flagris sæuierunt, vt nihil præ-
 ter ossa in eo remanserint, & membra ip-
 sius penè in nihilum redacta esse videren-
 tur: quemadmodum S Iob in figura Chri-
 sti ait. *Membra mea quasi in nihilum redacta* Iob. 17.
sunt.

Considera hîc, si simplex viscerum do-
 lor, ad hominem è vita tollendum suffi-
 ciens est: quantum necesse sit fuisse dupli-
 cem, intrinsicum & extrinsicum Christi
 dolorem in hac flagellatione: qui ex eo
 magis angebatur, quòd flagellis odium &
 rabies tortorum adiungeretur, quos S. Iob
 melius nõ potuit describere, quàm ex ter-
 ribili eorum aspectu, quando de illis lo-
 quens ait. *Hostis meus terribilibus oculis in-* Iob. 16.
tuitus est me.

Tertia fuit, qualitas flagellorum, quia,
 secundum Euthymium, è funibus seu lo-
 ris tantum, secundum alios verò è loris ta-
 xillatis constitere: sunt quoq; qui velint
 Christum non modò loris huiusmodi tax-
 illatis, verumetiam catenis aut certè virgis
 spinosis cõsum fuisse affirmant. Satis nobis
 est instrumenta fuisse asperrima, & atro-
 cissima,

3.
 Qualia fue-
 rint Christi
 flagella.

R
 cillima,

cissima, & eos qui eum cædebant fuisse homines abiectissimos & robustissimos, atque (vti ex quorundam grauiſſimorum auctorum attestacione, credi potest) à Iudæi tragici huius supplicij spectatoribus subornatos & pecunia corruptos vt Christum tam crudeliter cæderent, vt sub flagris eranimis concideret: & certè Iudæi intentum suum fortè fuissent assecuti, nisi Christus diuina virtute sua, ad aliam multo atrocioſiorem & contumeliosiorem mortem se reseruasset.

4.
Flagellatio-
nis longitu-
do seu diu-
turnitas.

Psal. 72.

Flagellatio
Christi præ-
dicta.

Matth. 20.

Quarta fuit, longitudo seu diurnitas huius flagellationis, quia tum propter temporis longitudinem, tum propter crudelitatem & alias circumstantias, tam aspera & immanis ea fuit, vt flagellationi integre diei comparari potuerit: vti per Prophetam ait: Fui flagellatus tota die, & castigatio mea in matutinis: quod idè est ac si dixisset. Tam asperè & immaniter fui flagris confectus, quasi integra die sub flagellis extitissim, & castigatio mea summo mane capta fuisset.

Ex prædictis circumstantijs conijci potest, quam atrox fuerit hoc tormentum, & quam iustè illius vt reuera grauiſſimi, non modò Christus ipse mentionem sæpenumerò fecerit in Euangelio, vt apud Matthæum, *Tradent eum gentibus ad flagellandum.*

landum, & alijs in locis, vbi de Passione loquens, semper meminit huius flagellationis: verumetiam per Prophetas illius supplicij grauitatem manifestari voluerit, vt per Dauidem. *Congregata sunt super me flagella & ignorauit.* Et per Isaiam. *Corpus meum dedi percutientibus.* Psal. 34. Isai. 50.

Considera hic anima pia, quam graue fuerit hoc supplicium benignissimo Seruatori tuo, propter verberum multitudinem & diritatem: cum vulnera vulneribus superadderentur. Ante omnia verum tecum expendis nimiam tormenti huius acerbiter, CHRISTO Domino tuo medullitus compatere, & animo fingens te in praetorio, vbi flagellatio haec peracta est, consistere, ad illum accede & dic; O Domine columna immobilis, & vniuersalis omnium rerum motor; creaturarum cunctarum sustentator: cui caelorum orbis innituntur: quomodo te tam dirae flagellationi subiectum esse intueor? nonne tu es ille, de quo Propheta inquit. *Altissimum posuisti refugium tuum: non accedet ad te malum, & flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo?* Quis te igitur ab altitudine illa impassibili detractum, ad hanc humilitatem deiecit vt instar abiectissimi mancipij & vilitissimi scurris ac

Colloquium cum Christo ad columnam ligato.

Psal 90.

R 2

ris ac

256 DE CORP. DOI. SALVAT.
scurris ac mediastinis, flagris dirissimè
lanieris? O Domine nimis magno tibi cò-
stat nostra redemptio: nimis multum pro
nobis exoluis, pauciora suffecissent. Fac,
quæso, vt tortores illi, aliqua tui commi-
seratione tangantur: inspira illis efficaces
amoris affectus, quia totus es desiderabi-
bilis.

II. **SECUNDVM** tormentum, quod tibi
*Quanti tor-
menti fue-
rit Christo
coronatio
spinea.* in hisce tabernaculis considerandum ve-
nit: est coronatio spinea, quod supplicium
fuit atrocissimum, nouum, & iuauditum,
astutissima dæmonis malitia inuentum &
excogitatum: vt ex hac corona Christus
Seruator eò acerbiores dolores, tantò ma-
iori cum contumelia pateretur, quantò
tormentum illud erat recentius & inuisita-
tius.

Vt autem aliquo modo ingentes dolo-
res, quos Christo corona hæc attulit, pe-
netres atque perspicias, considera eam ca-
piti fuisse infixam, præcipuæ corporis par-
ti, in qua omnes sensus interni & externi
resident, & maxima venarum, neruorum
aliarumque delicatissimarum & tenerri-
marum partium, quæ propter neruos sum-
mam habent cum corde & reliquo corpo-
re communicationem, multitudo & va-
rietates concurrunt, ideoque si lædatur, maio-
ris doloris & cruciatus causa est. Potest
nihil

nihilominus quoque huius tormenti doloris acerbitas ex tribus his circumstantijs considerari.

Primò ex coronæ magnitudine: quia, quemadmodum patet è sacra sindone, quæ Augustæ Taurinorum asseruatur, occupabat spatium duorum pedum, & facta erat instar pilei, à fronte, vsque ad summitatem capitis omnia occupantis, vti S. Vincentius expressè testatur dicens: *Et plectentes coronam de spinis marinis &c. imposuerunt capiti eius &c. nam erat ad modum pilei, ita quod vndique caput tegeret, & tangeret. vt propterea de illa non incommodè intelligi posse videatur Ezechiel propheta quando ait. Corona tua circumligata est tibi: & Iob, quando dicit. Tenuit cervicem meam & confregit me.*

I.
Magnitudo coronæ spinæ.

Serm. vnic. diei Parasç.

Ezech. 24.
Iob. 16.

Deinde ex materia, è qua contexta fuit: quia præter auctoritatem S. Vincentij allegatam, est quoque Hugonis Cardinalis aliorumque plurimorum opinio, eam fuisse è iuncis marinis, qui sunt valdè aculeati, habentque spinas asperas, crassas & acutas, contextam sicuti patet ex illis, quæ nostris quoque temporibus nonnullis in locis magna cum veneratione inter sacras reliquias adseruantur. Volunt præterea plurimi, hanc spinas ad numerum septuaginta duarum, vel vt alij sentiunt ad trecentas

2.
Ex qualibus spinis ea contexta fuerit. Hugo Card. in Ioan. Tolet. in Ioan. 19. annot.

2.
Quam multa fuerint spinæ eiusdè coronæ.

R 3 per-

peruenisse, de quo quamuis nulla habeatur certitudo: attamen certò credi potest quamplurimas extitisse.

3.
Quamdiu
tormentam
coronatio-
nis durauerit.

Tertio ex duratione: quia posteaquam corona hæc semel capiti eius fuit imposita, nunquam inde nisi post mortem obitam ablata fuisse legitur, quod de alijs tormentis haudquaquam factum esse legimus: & quamuis (vt nonnulli volunt) ea ipsi aliquando fuerit detracta: veruntamen statim fuit reposita, quod maioris ei supplicij causam præbuit: nam sic vulnera renouabantur, & plagæ duplicabantur. Quod speciatim pia consideratione Origenes his verbis obseruauit.

Tract. 35.
in Matth.

De chlamyde scriptum est, quoniam denuò spoliauerunt eum chlamydem coccineam: de corona autem spinea, nihil tale Euangelista scripserunt: propterea quod & nos querere uoluerunt exitum rei de corona semel imposita & nunquam detracta.

Dolor coronationis
Christi prædictus fuit.
Psalm. 31.

Considera hic quam ingens fuerit dolor, quem sensit benignissimus Saluator ex tam diuturno spinarum quibus caput illius confixum erat, supplicio, maxime cum per partes maxime sensitiuas & spirituosas transirent. Adeò vt de ipso non iniuria possit intelligi dictum illud Davidis: *Conuersus sum in arumna mea, dum configitur spina: id est prorsus trans-*

formatus & consumptus sum in dolore & amaritudine mea, dum spinæ caput meum configerent: vel vt alij hebræo conformius legunt: *versus est succus meus in siccitate æstatis: dum configitur spina:* id est, dum spinis coronarer, propter acerbissimos dolores, maximamque sanguinis copiam, quam profudi, ad eam ariditatem & siccitatem redactus sum, vt comparari potuerit, siccitati, terræ æstiuæ caloribus exustæ.

CONSIDERA præterea, quando toperè in hoc mysterio Christi flagrans erga nos charitas eluceat: quandoquidem nullis literis memoriæ proditum est, ante illum, alium quempiam simile supplicium tulisse. multi quidem fuerunt ante illum prodi, venditi, flagellati, crucifixi, at nemo legitur spinis fuisse coronatus: solus ille sibi hoc tormentum reseruauit, vt effusissimum suum erga nos amorem in eo demonstraret, quod nouos pro nobis patiendi modos, quæreret.

Ante Christum non fuit supplicium hoc vlitatum.

Expende adhæc, in Christo coronatione perfectè adimpletum fuisse illud quod in ariete, qui Abrahamo cum filium suum DEO sacrificaturus esset, spinis innexus apparuit figurabatur: *Arietem inter*

Corona spinæ Christi fuit præfigurata. Gen. 22.

vepres hærentē cornibus In hac namq; figura

R 4 Isaac

Isaac significabat Christi diuinitatē, quę in Passione illius mansit illæsa: Aries verò Christi humanitatem, quę passa fuit, & spinis inhæsit, quoniam illa spinis fuit coronata: spinæ deniq; nostra figurabāt scelera, quę Passionis Christi causa extiterūt.

Lib. 2. Pædag. cap. 3. Corona Christi est vinculum pacis.

Ante omnia verò anima fidelis, illud tibi in mentem redige, quod Clemens Alexandrinus de hac corona inquit: *Hoc diadema, ait, est inimicum ijs qui insidiantur; ijs autem qui in Ecclesia simul versantur, amicis; eos circumsepit, ac munit; hac corona flos est eorum, qui crediderunt in eum qui glorificatus est; cruentat autem & castigat eos, qui non crediderunt.*

III.
Crucis gestatio fuit Christo maximi supplicij.

*De tardan-
minis yindi
Æta.
Artemid.
lib. 11. ca. 61.*

Ioan. 19.

TERTIVM tormentum grauisimum, ex ijs quę Christus passus est, fuit Ligni Crucis proprijs humeris baiulatio. Pro cuius clariori intelligentia supponendum, reos ad crucis supplicium condemnatos, crucem suam ad locum in quo crucifigendi erant gestare solitos fuisse: vti refert Plutarchus cui alij quoque autores astipulantur, dicens. *Quisq; maleficorum suam effert crucem.* Cum igitur Christus ad crucem à Pilato, quanquam contra omnem iustitiã & æquitatem, condemnatus esset, fuit illi Crux sua, cui affigendus erat, ferenda imposita: vti Ioannes ait. *Et baiulans sibi Crucem exiit.*

Circa

CONSIDERATIO III. 261

Circa hoc igitur mysterium duo tibi maximè sunt consideranda. *Primò* tormentum ingens, quod clementissimus Seruator sustinuit: cum intueretur immanem Iudæorum crudelitatem atq; perfidiam; quibus non satis fuit illum ad crucifixionem condemnasse, insuper quoque voluerunt vt supplicij sui instrumentum proprijs humeris, velut reus & maleficorum caput, ferret: quemadmodum S. Ioannes Chrysoftomus annotauit dicens. *Et ei crucem, tanquam reo imposuerunt.* Et Euthymius cum ait. *Primum imposuerunt ipsi crucem, tanquam condemnato & baiulans eam exiuit.*

Quæ consideranda circa crucis Christi baiulationem.

I.

Crudelitas Iudæorum.

Hom. 84. in Ioan.

Euthym. in Matth. 6.27.

Alijs malefactoribus, solent compassionis causa, gladij, aliaque instrumenta quibus cruciandi & vita spoliandi sunt, abscōdi, imò dum extremo supplicio afficiuntur, oculi eis obuelantur: at Christo innocentissimo non exhibetur ista compassio; quia non modò illi ante oculos supplicij instrumentum statuitur sed etiam humeris ferendum imponitur. O impietatem inauditam. O inhumanitatem nunquam visam.

Aspice præterea quam ingens tormentum Christus fenserit ex crucis baiulatione, non tantum quod illam præ oculis haberet, verum etiam propter graue pondus

Quam fuerit grauis Christi crux.

R 5 illius

illius: quia constabat ex ligno valdè forti, solido & ponderoso, extendente se (vtnò nulli contempliuorum volunt) ad quindecim pedes in longitudine, & octo in latitudine: quare cum essent sacratissimi humeri illius fracti atq; contusi ex dira flagellatione, & crebris percussionibus ipseque admodum debilis viribus, propter ingentem sanguinis copiam profusam, cogita quam intolerabilis fuerit dolor eius. Clarefcit insuper quam graue & pænosum fuerit hoc supplicium ex sacra sindone, in qua conspiciuntur signa quædam maximorum vulnerum in lumbis: ex quo patet Christum sæpenumero, vti pij secum contemplantur, sub onere Crucis corruisse, victum videlicet ab immodico dolore, quem ei adferebat, graue ac ponderosum illud lignum, quod propter humeros fauciatos, vîq; ad ossa penetrabat.

Casus Christi sub Crucis.

Thren. 3.

Cui excessiuo dolori, adiunxit se inaudita crudelitas ministrorum, qui magna cum ferocia calcibus illam vrgendo & funibus trahendo, faciebant vt frequenter in terram caderet: quibus in lapsibus verificatum fuit illud Ieremiæ; *Ponet in puluere os suum si forte sit spes: id est si forte sit spes, quod hac ratione inimicorum suorum crudelitatem possit mitigare.*

Quam verò grauis & dolorosa fuerit Christi-

Christo hæc Crucis baiulatio, declarauit per Prophetam suum Dauidem dicens: *Su- Psa. 124*
pra dorsum meum fabricauerunt peccatores,
prolongauerunt iniquitatem suam. in quo vo-
 luit significare, non modò Crucem in se
 fuisse grauissimã, verum etiam multò gra-
 uiolem & intolerabiliorem, propterea
 quod onerata esset nostris sceleribus, in
 quibus omne pòdus reperitur, iuxta illud
 S. Pauli Apostoli. *Deponentes omne pondus Heb. 12*
& circumstans nos peccatum.

INTVERE igitur quomodo Christus ex-
 eat *portans Crucem* vti Cyrillus Alexandri-
 nus notat, *non sibi, sed nobis transgressoribus de-*
bitã: & cum illa pergit ad montè myrrhe,
 id est, ad montè Caluariæ, quemadmodù
 spòsa his verbis innuit. *Vadã ad montè myr- Cant. 4*
rhã, & ad collem thuris: volens significare a-
 ctionem hanc Christi, quando Cruce onu-
 stus ad montè myrrhæ id est Caluariæ per-
 rexit, montè verè myrrhinum quia dolo-
 ribus plenus fuit: & ad collem thuris, quo-
 niam in ipso obtulit D E O Patri sacrificiũ
 odoriferum, semetipsum, ad scelerum
 nostrorũ expiationem & satisfactionem.

ALTERVM quod tibi circa hoc mysteriũ
 venit expendendũ est, quod in hac Crucis
 Christi baiulatione, Iudæorũ quidẽ oculis
 detecta fuerit impietas maxima: at oculis
 fidelium sublimia quædã mysteria fuerint
 manifestata. II.
Mysteria in
crucis baiu-
lacione
quæ sint in-
clusa.

Quo-

1. Quorum *primum* fuit: quod hac ratione impleta fuerit figura Isaaci ligna ad sacrificium in quo ipse victima immolandus erat, deferentis; vti Tertullianus testificatur dicens. *Isaac cum à patre hostia duceretur, & lignum sibi ipsi portaret, Christi exitum iam tunc denotabat, in victimam concessi à Patre, lignum Passionis suæ baiulans.*

Lib. cont.

Jud. cap. 10.

2.

*Cruce est
clavis cæli,
Isai. 22.*

Secundum: quod Cruce hac à Christo delata, significabatur, clavis illa de qua loquitur Isaias: dicens: *Et dabo clauem domus David, super humerum eius, & aperiet, & non erit qui claudat: claudet, & non erit qui aperiat.* Qui locus à SS. Patribus intelligitur de Cruce Christi, quæ erat clavis qua cælum electis aperiebatur, & reprobis claudebatur, ita vt nemo sit qui ianuam eam possit referare, quia in omnem æternitatem foris manebunt. Erat autem ea Domino tam ponderosa & grauis, vt non in manu neque in brachio, sed in humeris eam gestari opus fuerit.

3.

*Christus
portauit
Crucem vti
sceptrum
imperiale.*

Tertium quod cum Christus in sua Passione, honori, libertati, potestati, sapientiæ, omnibus attributis & perfectionibus suis, imò & propriæ vitæ renuntiasset, voluerit nouissimè secum ferre omnia quæ sibi erant charissima, quæ in Cruce erant conclusa, cum pro summo suo imperio atque thesauro, Crucem hanc & opprobria quæ
illi

illi coniuncta erant reputaret, vti rectè inquit Isaias Propheta: *Et principatus super humerum eius: ferens eam in humeris, veluti sceptrum imperiale, à se maximoperè dilectum, imò habens illam pro suo imperio & principatu, alijs rebus omnibus contemptis.*

Quartum: quòd cum Christus morti vicinus neminem haberet qui se consolaretur, eò quod omnes diffugissent, vocauerit ad se vnum è charissimis & dilectissimis socijs & contubernalibus suis, Crucem videlicet, vt cum ipsa omnes suos dolores & angustias communicaret: ideoque illam animo gaudèti suscepit & amplexatus est, tanquam omnium cruciatuum suorum vnicum solatium.

4.
Quantoperè
Christus
crucem dilexerit.

Quintum: Quandoquidem Christus, vti contemplatur Euthymius, in Ioannem, ad montem Caluariæ procedebat, vt sanguinolentum illud prælium, cum hoste humani generis diabolo conficeret: idcirco ferebat Crucem in humeris, tanquam strenuus miles lanceam, qua deuicturus erat aduersarium: in quo nobis voluit demonstrare, quibus armis nos munire, & hostes nostros in tentationibus profligare debeamus.

5.
Cruz fuit
lancea qua
Sathanam
interemit.

In Ioan. 6. 17

Sextum. nouerat Christus, Crucem quia lignum fragile & infirmum erat, non posse sustinere vires se

6.
Christus tulit crucem vt ei vires se

portandi
conferret.

se sustinere ingens pondus suæ personæ, cuius fortitudini & potentiæ, quoniam infinita erat, nulla creatura poterat resistere aut nocumentum aliquod adferre: nam propterea in morte illius cælum, terra & elementa omnia, cum tormenta Creatoris sui tolerare nequirent, commota fuerunt: ut igitur Crux inter omnes creaturas maneret firma, constans & immobilis in sustentando Creatore suo vita functo: idcirco Christus voluit illam prius hac baiulatione sanctificare, illiq; vires suppeditare ad corpus suum in ea pendens sustinendū.

7.

Quam gratias fuerit
Christus
erga crucē.

Septimum: Declaravit se præterea Christus in portanda cruce, gratissimum: quemadmodum fuit omni tempore suis benefactoribus: ac proinde cum à Cruce maximum esset beneficium accepturus, id est, mortem quam in illa appetiturus erat: voluit ante mortem ei gratias reddere, per illius baiulationem ut postea ab ea sustentaretur ac portaretur.

Christus ad
crucem por-
tandam nos
inuitat.

Luc. 9.

Ad extremum in hisce mysterijs baiulationis Crucis considera, quod non sine ratione Christus nos inuitet, ad ferendam post se crucem, nulla habita mentione clavorum, spinarum, aut flagellorum: *Si quis vult venire post me, tollat Crucē suam & sequatur me.* quia cum ipse prius totam illius amaritudinem in se susceperit, atque exhausterit, nobis

CONSIDERATIO III. 267

nobis illam adeò dulcem ac suauem reddidit, vt solū Crucis nomen foris retineat: intus verò plena sit spiritualibus cōsolationibus. Porrò quēadmodū ipse, antequā in Cruce moreretur, illam ferre & amplecti voluit: ita quoque vult nos Cruci tribulationum obuiam procedere: nosq; ad illas excipiendas & amplectendas quamprimum ingruerint, semper promptos ac paratos esse,

QUARTVM tormentum quod Christus sustinuit, fuit denudatio: cum videlicet in monte Caluariæ, ab hostibus suis ad crucifixionem nudaretur: in qua denudatione, omnia vestimēta, sicuti patet ex diuisione vestium à militibus facta, cuius Euangelistę omnes mentionē faciūt, ei ablata fuere. Ea verò nuditas quanti doloris & cruciatus Christo causa extiterit, intelligi potest ex illis Micheæ Prophetæ verbis, quando de illa loquens ait: *Vadam spoliatus & nudus: faciam planctum*: quo planctu voluit Christus demonstrare summos dolores, quos cū in anima, tū in corpore patiebatur. In anima, propter ingentē & cōfusionem & pudorē, quem sustinuit, cum videret se nudū in medio tam numerosi populi consistentem: hoc verò, quoniam summę erat puritatis, ineffabilē ei dolorē atq; tormentū attulit, quēadmodum significatū fuit à Dauide

IV.

Maximum
dolorem
sensit Christi
ex vltima
sui nudatione.
Matt. 26.
Luc 23.
Marc. 14.
Ioan. 19.

Mich. 1.

Psal. 68. Dauide Propheta, quando ait. *Operuit confusio faciem meam.* id est, tota rubore perfusa est, propter verecundiam nuditatis meæ. In corpore maximos quoque dolores pertulit, quia in immani hac denudatione, quæ tertia fuit, feroces illi ministri

In medit. de vita Christi. cap. 78. omnia vt vulnera illius renouarunt: teste Bonauentura dicente: *Spoliatur etiã & nuda tertia vice coram tota multitudine, renouatur fractura, per pannos carni applicatos.*

Considerabis igitur hic quomodo cū sacra illa vestis carni, propter vulnere hiatus adhæreret, quando illam ministri maxima cum truculentia & immanitate Christo in totius populi conspectu abstraxerūt, omnia vulnera ipsius renouauerunt, ipsumque penè excoriatuerint, quia simul cum veste non modò pellis sed etiam particulæ carnis abstrahebantur, ita vt corpus illud sacratissimum, vnicum tantummodò vulnus esse videretur, omni que ex parte sanguinem copiosè profunderet: & propterea illud Isaia de Christo intelligi posse

Isai. 53. videatur. *Virum dolorum & scientem infirmitatem: vel quemadmodum alij legunt. Homo in plaga & sciens ferre infirmitatem.*

Nuditas Christi in Cruce figurata.

Fuit autem hæc Christi nuditas figurata in denudatione Noë, de quo dicitur in Genesi, quod *nudatus est in tabernaculo suo:* sic enim exponit verba illa S. Cyprian. dicens:

Inuicem

Inuenimus in Genesi circa sacramentum Noë, Gen. 9. Epist. 67.
 figurā Dominica Passionis illic extitisse, quia nu-
 datus est.

Et considera quod quemadmodum primus homo & pater noster Adam in Pa-
 radiso nudus habitauerat: ita quoque o-
 portebat secundum illuc nudum intrare,
 illisque se vestibus spoliare, quibus Adam,
 cum inde eijceretur vestitus fuit. Vnde S. Lib 10. in
 Ambrosius ait: *Refert considerare qualis as- Lucam.*
tendat, nudum video; talis ascendit, qualis nos,
auctore DEO natura formauit: talis in Para-
diso homo secundus intrauit.

QVINTVM tormentum fuit, Crux ad V.
 quam Christus fuit condemnatus, nec nō Supplicium
 ipsa crucifixio, quæ fuit atrocissima: In Crucis su-
 qua considerabis. pra modum
atrox & do-
lorosum
fuit.

Primò, hoc supplicium non modo fuisse 1.
 cæterorum omnium dirissimum atque Quia valde
 immanissimum: verumetiam contume- ignominio-
 liosissimum & maximè infame: quemad- sum.
 modum indicauit Sapiencia in Iudæorum
 de Christi crucifixione deliberantium
 persona, dicens: *Morte turpissima condemne-* Sap. 2.
mus eum.

Secundò supplicio hoc, cùm esset supra 2.
 modum infame apud Romanos, non nisi Quia parum
 vilissimos mediastinos, quando propter apud He-
 grauiissima scelera puniendi erant: vel vti bræos in
 Cornelius Tacitus, Seneca, & alij referunt, vsu.
 S pu-

*De speciali-
bus legibus.*

publicos & multis homicidijs insignes la-
trones, nonnunquam etiam pyratas, & fal-
sarios necari solitos fuisse: apud Iudaeos
verò, quoniam parum in usu erat, duobus
specialiter flagitijs supplicium hoc fuit
constitutum, uti I. hilo testatur: ijs vide-
cet, qui multa insignia latrocinia & homi-
cidia perpetraverant: & qui de affectu
Regno conuicti erant.

Confidera hinc, quod Iudaei quamvis
nosset, neque per legem neque per fidei
testimonia, posse illos tali morte Christi
interimere, nihilominus propter ingenitum
odium quo eum prosequerentur, pariter
penderint legem infringere, & contra le-
gem hoc supplicio eum afficere; ut eo me-
mento, tantò amplius cruciaretur, quanto
erat inter omnia supplicia, non tantum
nominosius, verum etiam durius & aspe-
rius uti rectè notat S. Aug. dicens. *Ille mor-
te peius nihil fuit, inter omnia generamorta-
rum.* Et alibi rationem huius asperitatis tra-
dit, ait: *Supplicium crucis ideo durius est,
quia diutius cruciabat, & omnes crucifixi
ga morte necabantur.* Confirmat hanc
rationem S. Isidorus, his verbis. *Maiores
quirit, est pena Crucis, quam patibuli, nam
patibulum appensos statim exanimat; Crucis
confixos diu cruciat; unde in Evangelio la-
tuit, ut morerentur, & de ligno ante sab-*

*Tract. 36.
in Ioan.*

*Tract. 31.
in eundem.
Lib. 5. orig.
cap. vlt.*

*deponerentur, crura contracta sunt: quia ligno
suspensio mori non poterant.*

Tertio, considera supplicij huius atrocitatem maximè in clauorum transfixione: quia dubium non est, Christum cruci clavis affixum fuisse (contra nonnullorum Hæreticorum opinionem, qui volunt eum funibus tantummodo cruci alligatum extitisse:) habemus enim clarum & expressum in Euangelio Ioannis testimonium, ubi S. Thomas Apostolus ita loquens introducit. *Nisi videro in manibus eius fixuram clauorum, & mittam digitum meum in locum clauorum, non credam.* Idem quoque tormentum clauorum à Regio Propheta Dauide prædictum fuit in psalmis, ubi ait: *Foderunt manus meas, & pedes meos, dinumerauerunt omnia ossa mea:* quem locum omnes ferè sacri Doctores de vulneribus manuum ac pedum Christi, clavis perforatorum intelligunt.

Propter cõ-
clauatione.

Ioan. 20.

Psal. 21

Quam dolo-
rosa fuerit
Christo cõ-
clauatio
ad Crucem.

CONSIDERA igitur quãti doloris & cruciatus fuerit hæc sacratissimarum manuum ac pedum Christi ad crucem cõclauatio: præsertim cum per partes maximè sensitivas & neruofas clavi adigerentur, nam uti ex sacra findone patet, per palmas manuum vsq; ad brachiorum iuncturas & per pedum connexum vsq; ad plantas, trãsuerberati fuerunt. Dolorè huc ingentè Seruator ipse S. Brigidæ

*Reuelat. ca.
31.*

reuelauit, qui hoc pacto in reuelationibus
Extrauagant. S. Brigidam alloquitur: *Nō
habebam aliud sustentaculum, nisi clauos; in-
teriora mea omnia arida & contracta fuerunt
cor meum plenum erat dolore, quod quā-
tissima natura erat & optima, ideo dolor qui
doque de neruis exibat ad cor, iterum a cor-
ad neruos: & sic augmētabatur dolor, & nō
prolongabatur.*

*Quot fue-
rint clauī
quibus
Christus
fuit cruci
affixus.*

*Lib. 4. in
extrauag.
reuel. ca. 50.*

Præterea considera, quod quamuis
hac crucifixione certa non possit haberi
euidētia de numero clauorū, an quatuor
an verò tres duntaxat fuerint clauī, quibus
Dominus cruci affixus fuit: nōnulli
opinati sunt, clauos pedum duos extē-
inter quos sancta Brigida, quæ ait: *De
clauis ad crucis stipitem pedes transfixis
alijs verò magis placuit numerus clauorū
ternarius, quibus suffragatur S. Bonau-
tura in meditationibus suis dicens. *His
clauī sustinent totius corporis pondus: vnde
nihilominus communiorem esse illius
opinione, quæ vult, tres tantum modo
uos fuisse, quam communis mos cruci-
fixorum approbat. Quare nonnulli hoc
co contemplantur, quod Christus, cui
terque pes vnico tantum elauo fuerit tra-
uerberatus, multò maiorem & acerbiorē
inde dolorem senserit, tum quia clauus
cæteris maior esse, tum quia propter pe-**

*Bonau. in
med. vitæ
Christica. 78
Abulens.
parad. 3.
cap. 10.*

pedi superpositum, pes superior ictu violentiorem & ex consequenti cruciatum maiorem sustinere debuit, & forsitan idem pes cum clauus quo transfigendus erat feriretur, ictus quosdam malleorum excepit, ex quibus multo magis ruptus & conquassatus fuit: quemadmodum patet ex sacra sindone, in qua vnus pedis vulnus multo maius quam alterius extitisse, manifestè licet intueri.

Poterit ergo pius Lector considerare summum dolorem quem Christus sustinuit in pedum suorum ad Crucem conclauatione, vel tribus, vel quatuor clauis, prout ei Spiritus sanctus meditando esse suggererit, vel in meditatione se magis compungi senserit: aut ad suum profectum vtilius esse iudicauerit.

Porro magnitudo quoque dolorum, quos in crucifixione seruator noster passus est, clarescit ex violenta membrorum illius distractione: nam vt manus & pedes eius ad foramina in Cruce facta pertingerent, funibus tanta cum crudelitate illos traxerunt: vt pectus penè disruperint, vulnera amplificauerint, maximamque ex illis abundantiam sanguinis expresserint, ossa luxauerint, atq; extra corpus cum incredibile ipsius dolore prominere fecerint, vsque aded vt omnia sigillatim dinumerari

Maximum
Christus
dolorem
sensit ex
membrorum
distractione.

*Psal. 21.**Enarrat. in
Psal. 21.*

merari possent. Hoc enim est, quod R^ogius Propheta Dauid inquit. *Dimenerunt omnia ossa mea.* Quem locum S. Augustinus considerans ait: *Non potuit melius scribi extensio corporis Christi in ligno, quam ut diceret: dinumerauerunt omnia ossa mea.* Ex quo intelligi potest, quam immanis fuerit Christi seruatoris dolor.

Huic acerbissimo supplicio adiungitur nonnulli contemplatiuorum, aliam merito maiorem crudelitatem in Christo contempnam: videlicet quod cum carnifices cruci affixissent, Crucem, ad clauos pendendos inuerterint: ita ut Christus toto corpore supra terram iaceret: & supra illam: sic autem iacens tum ex leorum ictibus, tum ex crucis pondere sacrum illud corpus miserandum in terram concussum fuit, maximè cum terram mi carnifices, ut acerbius cruciaretur, pedibus nonnunquam adeò inmaniter conculcarent, ac premerent sub duro ligno iacètem, ut tota facies fauciareretur, & ossa confringerentur, & corpus tentaretur: cuius cogitatio, posset cor quoduis in terra ex cōmiseratione ad deliquium inducere. Cōsidera adhuc dolores & tormētum, quæ Christus in cruce erigenda perpeffus, quæ multis ex capitibus aggrauata fuerunt.

Maximos
Christus
dolores per
tulit in Cru-
cis exalta-
tione.

Primum quia in Cruce statuenda, cum illam crudeles ministri in fossam preparatam, subito cadere permetterent, corpus sacratissimum in ea suspensum, usque adeo barbaro & inhumano hoc facto, fuit concussum, ut omnia vulnera eius renovarentur & simul novus & intolerabilis dolor accresceret.

1.

Secundo, propter ingens frigus: quia cum hiems esset, & tempus vehementer frigidum, corpus verò prorsus nudum & non modò vestibus cunctis spoliatum, verum etiam multis in partibus pelle & carne nudatum: per tot veluti ianuas ac fenestras apertas, (quot erant in corpore vulnera) frigus & aëris asperitas, usque ad intima Christi viscera summo cum dolore penetrabat.

2.

Tertio quia cum corpore erectus in sublimi cruce staret, sanguis, magna in copia, à capite propter spinarum aculeos, ad pectus: & à pectore per vulnera illius ad stomachum defluens illumq; penè suffocans efficiebat, ut non nisi summa cum angustia & dolore respiraret.

3.

Quarto quia quanto maius erat pondus corporis Christi, quod à tribus asperis clavibus sustentabatur, tãtò vulnera fiebãt maiora atq; potètiora, tãtoq; magis dolor crescebat, adeò ut dolore vulnerũ cum asperitate

4.

clauorum concordante, oriretur inde sonus siue clamor valdè miserabilis, vti S. Bernardus de hoc supplicio loquens ait.

Serm. 61.
in Cant.

Clamat clauus, clamat vulnus, quòd in Christo sit DEVS, mundum reconcilians sibi.

Christus
impedimē-
tis nostræ
salutis se
opposuit.

Ad extremum considera, quod Christus in hac miserabili figura, nudus, brachijs extensis, pedibusque confixis in Cruce pendens, opposuerit se nostris defectibus & impedimentis omnibus, quæ à semita cælesti nos præpediunt. Namque lignum Crucis opposuit ligno arboris, ob quam primus homo in terrestri paradiso præuaricatus est: manum, manui quam extendit ad pomum vetitum: manus suas immaniter distractas & extensas, manui incontinenter protensæ: manus suas cruci affixas, manui solutæ & otiosæ: manus orbis fines coniungentes, ei quæ Adamum de Paradiso exturbauit. Similiter quoque opposuit sublimitatem lapsui; fel, gestui: coronam spineam, Imperio tyrannico: mortem, morti; tenebras, luci; sepulturam, reditui in terram, & resurrectionem resurrectioni. Quæ omnia ex S. Gregorio Nazianzeno, non quoad verba sed quoad sensum depròpta sunt, sufficit namque hoc patrum animabus, ad efficacem horum mysteriorum cõtemplationem: qui autè verba ipsa requirit, legat ea in primo ipsius Apologetico.